

Hallituksen esitys eduskunnalle eräiden työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan muutoksenhakusäännösten muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalaan kuuluvien 21 lain muutoksenhakusäännöksissä olevat viittaukset kumottuun hallintolainkäyttölakiin viittauksiksi vuoden 2020 alussa voimaan tulleeseen oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin. Myös erilliset säännökset valitusluvasta valitettaessa hallinto-oikeuden päätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen poistettaisiin siltä osin kuin ne ovat uuden yleislain kanssa päällekkäisiä. Joihinkin laeista ehdotetaan tehtävän myös eräitä muita, pääosin luonteeltaan selkeyttäviä tarkistuksia. Lisäksi oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annettuun lakiin tehtäisiin eräitä luonteeltaan selkeyttäviä päivityksiä. Ehdotetuilla lakimuutoksilla ei tavoitella sisällöllisiä muutoksia.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.7.2024.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
PERUSTELUT	4
1 Asian tausta ja valmistelu	4
1.1 Tausta	4
1.2 Valmistelu	4
2 Nykytila ja sen arviointi.....	4
3 Tavoitteet	5
4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset	5
4.1 Keskeiset ehdotukset.....	5
4.2 Pääasialliset vaikutukset.....	5
5 Lausuntopalaute	6
6 Säännöskohtaiset perustelut.....	6
6.1 Laki yksityisten yritysten ja muiden yhteisöjen hyväksymisestä työnvälityspalvelujen eurooppalaisen verkoston (Eures) jäseniksi ja yhteistyökumppaneiksi	6
6.2 Laki perintätoiminnan harjoittajien rekisteröinnistä	7
6.3 Laki matkapalveluyhdistelmien tarjoajista.....	7
6.4 Laki matkapalveluyhdistelmien tarjoajan valvonta- ja maksukyvyttömyyssuojamaksusta	7
6.5 Laki eräitä tuoteryhmiä koskevista ilmoitetuista laitoksista	7
6.6 Laki suoran lisäeläkejärjestelyn turvaamisesta työnantajan maksukyvyttömyyden varalta.....	7
6.7 Laki Kilpailu- ja kuluttajavirastosta.....	7
6.8 Laki kuitintarjoamisvelvollisuudesta käteiskaupassa.....	8
6.9 Siviilipalveluslaki.....	8
6.10 Laki majoitus- ja ravitsemistoiminnasta	8
6.11 Laki vaatimustenmukaisuuden arviointipalvelujen pätevyyden toteamisesta.....	8
6.12 Kauppakamarilaki	8
6.13 Laki jalometallituotteista.....	9
6.14 Laki kiinteistönvälitysliikkeistä ja vuokrahuoneiston välitysliikkeistä.....	9
6.15 Laki auktorisoiduista teollisoikeusasiamiehistä	9
6.16 Laki valtion erityisrahoitusyhtiön luotto-, takaus- ja pääomasijoitustoiminnasta....	10
6.17 Laki maakaasun siirtoverkonhaltijan eriyttämisestä	10
6.18 Laki tuulivoiman kompensatioalueista.....	11
6.19 Laki sähkö- ja maakaasuverkkomaksuista	11
6.20 Laki uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta	12
6.21 Laki Kioton mekanismien käytöstä.....	12
6.22 Laki oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa	12
7 Ahvenanmaa	13
8 Voimaantulo	13
9 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys	13
LAKIEHDOTUKSET	15
1. Laki yksityisten yritysten ja muiden yhteisöjen hyväksymisestä työnvälityspalvelujen eurooppalaisen verkoston (Eures) jäseniksi ja yhteistyökumppaneiksi annetun lain 7 §:n muuttamisesta.....	15

2. Laki perintätoiminnan harjoittajien rekisteröinnistä annetun lain 18 §:n muuttamisesta	15
3. Laki matkapalveluyhdistelmien tarjoajista annetun lain 27 §:n muuttamisesta	16
4. Laki matkapalveluyhdistelmien tarjoajan valvonta- ja maksukyvyttömyyssuojamaksusta annetun lain 8 §:n muuttamisesta	16
5. Laki eräitä tuoteryhmiä koskevista ilmoitetuista laitoksista annetun lain 17 §:n muuttamisesta.....	17
6. Laki suoran lisäeläkejärjestelyn turvaamisesta työnantajan maksukyvyttömyyden varalta annetun lain 8 §:n muuttamisesta	18
7. Laki Kilpailu- ja kuluttajavirastosta annetun lain 16 ja 16 c §:n muuttamisesta	18
8. Laki kuitintarjoamisvelvollisuudesta käteiskaupassa annetun lain 7 §:n muuttamisesta	19
9. Laki siviilipalveluslain muuttamisesta	19
10. Laki majoitus- ja ravitsemistoiminnasta annetun lain 14 §:n muuttamisesta.....	20
11. Laki vaatimustenmukaisuuden arviointipalvelujen pätevyyden toteamisesta annetun lain 10 §:n muuttamisesta	21
12. Laki kauppakamarilain muuttamisesta.....	21
13. Laki jalometallituotteista annetun lain 16 ja 16 a §:n muuttamisesta	22
14. Laki kiinteistönvälitysliikkeistä ja vuokrahuoneiston välitysliikkeistä annetun lain 15 ja 21 §:n muuttamisesta.....	23
15. Laki auktorisoiduista teollisoikeusasiamiehistä annetun lain 20 §:n muuttamisesta	24
16. Laki valtion erityisrahoitusyhtiön luotto-, takaus- ja pääomasijoitustoiminnasta annetun lain 8 f §:n muuttamisesta.....	25
17. Laki maakaasun siirtoverkonhaltijan eriyttämisestä annetun lain 16 ja 17 §:n muuttamisesta.....	25
18. Laki tuulivoiman kompensatioalueista annetun lain 11 §:n muuttamisesta	26
19. Laki sähkö- ja maakaasuverkkomaksuista annetun lain 11 §:n muuttamisesta	27
20. Laki uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta annetun lain 55 ja 56 §:n muuttamisesta	27
21. Laki Kioton mekanismien käytöstä annetun lain 12 ja 31 §:n muuttamisesta	28
22. Laki oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annetun lain 1 luvun 2 §:n muuttamisesta.....	29

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

1.1 Tausta

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) on tullut voimaan 1.1.2020 ja kumonnut aiemman yleislain, hallintolainkäyttölain (586/1996). On tarpeen tehdä tarvittavat, oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain mukaiset muutokset niiden työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan lakien muutoksenhakusäännöksiin, joita ei ole muutettu joko mainitun yleislain yhteydessä tai sen jälkeen tehdyissä tai suunnitelluissa muutoksissa.

1.2 Valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä työ- ja elinkeinoministeriössä, sisäisessä valmistelutyöryhmässä.

Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt esityksestä lausuntoa ..... Lisäksi lausuntopyyntö ja valmisteluasiakirjat ovat olleet saatavilla julkisessa verkkopalvelussa osoitteessa lausuntopalvelu.fi....

Lausuntoja annettiin yhteensä xx kappaletta. Saaduista lausunnoista on laadittu lausuntotiivistelmä, joka löytyy (linkki?). Lausuntojen sisältöä käsitellään jaksossa 5.

Valmistelun yhteydessä selvitettiin muutettavaksi ehdotettujen lakien osalta lainsäädäntövallan jakautumista Ahvenanmaan maakunnan ja valtakunnan välillä Ahvenanmaan itsehallintolain mukaisesti. Maakunnan hallituksen kautta muodostuneen käsityksen mukaan kyseessä olevat lait ovat osin sääntelyä, joka kuuluu maakunnan lainsäädäntövaltaan, osin sääntelyä, joka kuuluu valtakunnan lainsäädäntövaltaan ja osin sääntelyä, joka kuuluu osittain maakunnan ja osittain valtakunnan lainsäädäntövaltaan. Koska ehdotetuilla muutoksilla ei kuitenkaan ole tarkoitus muuttaa oikeustilaa nykyisestä eikä muutoksilla kaikkienensa arvioida olevan olennaisia vaikutuksia, ehdotettujen muutosten voidaan arvioida olevan luonteeltaan hyvin pitkälti teknisiä. Muodostuneen käsityksen perusteella ei arvioitu tarpeelliseksi pyytää Ahvenanmaan maakunnalta lausuntoa esitysluonnoksesta.

Hallituksen esityksen valmisteluasiakirjat ovat julkisessa palvelussa osoitteessa..

2 Nykytila ja sen arviointi

Esitykseen sisältyvissä työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan säädöksissä viitataan hallintolainkäyttölakiin (586/1996), joka on 1.1.2020 alkaen kumottu oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetulla lailla. Nämä viittaukset on syytä päivittää viittauksiksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin. Joissain laeista on lisäksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain myötä tarpeettomiksi muodostuneita säännöksiä siitä, että hallinto-oikeuden päätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen valittamiseen tarvitaan valituslupa. Tämä pääsääntö sisältyy jo nykyisin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin, joten mainitut eri laeissa olevat säännökset valitusluvasta voidaan kumota tarpeettomina. Pelkkä niin sanottu yleisviittaus oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin merkitsee käytännössä tältä osin valituslupasääntelyä. Käytännössä oikeustila on ollut tällainen 1.1.2020 lähtien, sillä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 127 §:n mukaan muualla lainsäädännössä olevalla viittauksella hallintolainkäyttölakiin tai sitä edeltäneeseen lakiin tarkoitetaan uuden lain voimaan tultua

viittausta oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin. Näillä päivityksillä ei siis muutettaisi oikeustilaa nykyisestä.

Muutettaviksi ehdotetuissa laeissa on lisäksi joitain esimerkiksi muotoiluiltaan vanhentuneita tai sääntelyn kehittymisen myötä tarpeettomiksi jääneitä kohtia. Eräissä laeista on myös pientä teknistä korjaamista vaativia kohtia kuten väärä säädösnumero johonkin säädökseen viitattaessa.

Oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annetun lain osalta lakia on tarpeen päivittää lain 1 luvun 2 pykälän osalta, koskien viittauksia työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan säädöksiin. Nämä muutokset ovat luonteeltaan oikeustilaa selkeyttäviä.

3 Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on tehdä vuoden 2020 alusta voimaan tulleen oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain johdosta tarvittavat päivitykset kyseisiin työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan lakien muutoksenhakusäännöksiin. Tavoitteena on ajantasaistaa ja selkeyttää sääntelyä kyseisiltä osin sekä näin parantaa oikeusturvan toteutumista. Joihinkin laeista esitetään tehtävän samalla eräitä muita, luonteeltaan pitkälti teknisiä ajantasaistuksia. Myös oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annettuun lakiin ehdotettavien muutosten tavoitteena on selkeyttää oikeustilaa.

Esityksen tavoitteet ovat siis kaikkinsa luonteeltaan pitkälti säädöshuollollisia, eikä varsinaista muutosta oikeustilaan nykytilanteeseen nähden tavoitella.

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

4.1 Keskeiset ehdotukset

Esityksessä ehdotetaan yhteensä 21 työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan lain päivittämistä vastaamaan oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain sääntelyä. Viittaukset kumottuun hallintolainkäyttölakiin ehdotetaan muutettavan viittauksiksi uuteen yleislakiin. Lisäksi laeista ehdotetaan poistettavan uuden yleislain kanssa päällekkäiset ja tarpeettomat säännökset esimerkiksi siitä, että hallinto-oikeuden päätökseen voi hakea muutosta korkeimmalta hallinto-oikeudelta vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Kahden muutettavaksi ehdotetuista laeista, auktorisoiduista teollisoikeusasiamiehistä annetun lain sekä maakaasun siirtoverkonhaltijan eriyttämisestä annetun lain, osalta ehdotetaan säädettävän nykytilaa vastaavasti siitä, että markkinaoikeuden päätöksestä voisi tietyissä tilanteissa valittaa ilman valituslupaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Näitä ehdotuksia on tarkemmin käsitelty säännöskohtaisissa perusteluissa, asianomaisissa kohdissa. Muutosta sääntelyn sisältöön ei ehdoteta.

Lakeihin ehdotetaan tehtävän myös eräitä, luonteeltaan pitkälti säädöshuollollisia muutoksia. Myös oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annettuun lakiin ehdotetaan tehtävän kaksi luonteeltaan oikeustilaa selkeyttävää tarkistusta.

4.2 Pääasialliset vaikutukset

Siltä osin kuin esityksessä ehdotetaan päivitettävän viittaukset kumottuun hallintolainkäyttölakiin viittauksiksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin, esityksellä ei arvioida olevan vaikutuksia, jotka poikkeaisivat oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettua lakia koskevassa hallituksen esityksessä HE 29/2018 vp esitetystä. Esitykseen ei myöskään sisälly ehdotuksia, joilla olisi muutosta oikeustilaan, sillä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettu laki

on lain 127 §:n mukaisesti käytännössä nyt jo tullut sovellettavaksi myös esityksessä muutettavaksi ehdotettavien työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan lakien osalta. Näin ollen nyt ehdotettavat muutokset viittauksiksi uuteen yleislakiin eivät merkitse muutosta sääntelyn sisältöön tältä osin. Myöskään uuden yleislain kanssa päällekkäisten valituslupasäännösten poistamisen ei arvioida merkitsevän sisällöllistä muutosta sääntelyyn.

Lakiehdotusten 1, 16, 20 ja 21 osalta voimassa olevissa laeissa on hallintolainkäyttölakiin ns. yleisviittaus, joka ehdotetaan muutettavaksi yleisviittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin. On huomattava, että oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain systematiikan vuoksi tällainen yleisviittaus merkitsee käytännössä, toisin kuin aiemmin vastaavan kaltainen yleisviittaus hallintolainkäyttölakiin, korkeimpaan hallinto-oikeuteen valittamisen osalta valituslupasääntelyä. Tällaisella muutoksella mainittuihin lakeihin ei kuitenkaan arvioida olevan tosiasiallisia vaikutuksia, sillä kuten edellä on todettu, oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 127 §:n mukaan muualla lainsäädännössä olevalla viittauksella hallintolainkäyttölakiin tai sitä edeltäneeseen lakiin tarkoitetaan uuden lain voimaan tultua viittausta oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin. Näin ollen mainittujen lakien osalta on jo nykyisellään tullut sovellettavaksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain mukainen valituslupasääntely.

Koska ehdotetuilla lakimuutoksilla ei tavoitella sisällöllistä muutosta sääntelyyn, ei muutoksilla myöskään arvioida olevan olennaisia vaikutuksia.

Esityksellä voidaan kuitenkin katsoa olevan perustuslain 21 §:ssä säädetyn oikeusturvan kannalta myönteistä vaikutusta sikäli, että sääntelyn ajantasaisuuden ja selkeyttämisen voidaan arvioida parantavan oikeusturvaa.

5 Lausuntopalaute

Täydentyy..

6 Säännöskohtaiset perustelut

6.1 Laki yksityisten yritysten ja muiden yhteisöjen hyväksymisestä työnvälityspalvelujen eurooppalaisen verkoston (Eures) jäseniksi ja yhteistyökumppaneiksi

7 §. Muutoksenhaku. Pykälän ns. yleisviittaus muutoksenhausta siten kuin hallintolainkäyttölaisissa säädetään muutettaisiin viittaukseksi muutoksenhausta oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain mukaisesti.

Voimassa olevassa laissa ei ole erillistä säännöstä siitä, tarvitaanko hallinto-oikeuden päätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen valittamiseen valituslupa. Kumotun hallintolainkäyttölain mukaisesti tämä merkitsi ennen oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain voimaantuloa lähtökohtaisesti suoraa valitusoikeutta korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain lähtökohta on kuitenkin se, että hallinto-oikeuden päätöksestä valittaminen korkeimpaan hallinto-oikeuteen edellyttää pääsääntöisesti valituslupaa. Näin ollen pelkkä viittaus muutoksenhakuun oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain mukaisesti merkitsee korkeimpaan hallinto-oikeuteen valittamisen osalta valituslupasääntelyä. Nyt ehdotetulla muutoksella ei kuitenkaan arvioida olevan tosiasiallisia vaikutuksia, sillä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 127 §:n mukaan muualla lainsäädännössä olevalla viittauksella hallintolainkäyttölakiin tai sitä edeltäneeseen lakiin tarkoitetaan uuden lain voimaan tultua

viittausta oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin. Näin ollen myös kyseessä olevan lain kohdalla on jo nykyisellään 1.1.2020 alkaen soveltunut oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain mukainen valituslupasääntely.

6.2 Laki perintätoiminnan harjoittajien rekisteröinnistä

18 §. Muutoksenhaku aluehallintoviraston päätökseen. Pykälän rakennetta muutettaisiin. Sisällöllisiä muutoksia ei esitetä. Pykälän 1 momentissa viitattaisiin muiden kuin lain 16 ja 17 §:ssa tarkoitettujen aluehallintoviraston päätösten osalta hallintolaissa (434/2003) säädettyyn oikaisuvaatimusmenettelyyn, ja 2 momentissa viitattaisiin siihen, mitä muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa. Lisäksi pykälän 3 momentti, jossa säädetään valitusluvasta, kumottaisiin tarpeettomana.

6.3 Laki matkapalveluyhdistelmien tarjoajista

27 §. Muutoksenhaku. Pykälän rakennetta muutettaisiin. Sisällöllisiä muutoksia ei esitetä. Pykälän 1 momentissa viitattaisiin muiden kuin lain 17, 22 ja 23 §:ssä tarkoitettujen Kilpailu- ja kuluttajaviraston päätösten osalta hallintolaissa (434/2003) säädettyyn oikaisuvaatimusmenettelyyn, ja 2 momentissa viitattaisiin siihen, mitä muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa. Lisäksi pykälän 3 momentti, jossa säädetään valitusluvasta, kumottaisiin tarpeettomana.

6.4 Laki matkapalveluyhdistelmien tarjoajan valvonta- ja maksukyvyttömyyssuojamaksusta

8 §. Muutoksenhaku. Pykälän 2 momentin viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin. Lisäksi pykälän 3 momentti, jossa säädetään valitusluvasta, kumottaisiin tarpeettomana.

6.5 Laki eräitä tuoteryhmiä koskevista ilmoitetuista laitoksista

17 §. Muutoksenhaku. Pykälän viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin. Lisäksi pykälän jälkimmäisen virkkeen viittaus korkeimman hallinto-oikeuden myöntämään valituslupaan poistettaisiin tarpeettomana.

6.6 Laki suoran lisäeläkejärjestelyn turvaamisesta työnantajan maksukyvyttömyyden varalta

8 §. Siirtymäsäännökset. Pykälän 4 momentin viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin. Lisäksi viittaus korkeimman hallinto-oikeuden myöntämään valituslupaan poistettaisiin tarpeettomana. Muilta osin momenttiin ei tehtäisi muutoksia.

6.7 Laki Kilpailu- ja kuluttajavirastosta

16 §. Muutoksenhaku. Pykälän 2 momentin viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin. Lisäksi viittaus korkeimman hallinto-oikeuden myöntämään valituslupaan poistettaisiin tarpeettomana.

16 c §. Kuluttajaneuvontapalvelujen ostaminen. Pykälän 3 momentin viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin.

6.8 Laki kuitintarjoamisvelvollisuudesta käteiskaupassa

7 §. Muutoksenhaku ja täytäntöönpano. Pykälän 1 momentin viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin. Lisäksi viittaus korkeimman hallinto-oikeuden myöntämään valituslupaan poistettaisiin tarpeettomana.

6.9 Siviilipalveluslaki

Siviilipalveluslakiin ei ehdoteta tehtävän sisällöllisiä muutoksia. Lain muutoksenhakua koskeviin 96-99 §:iin tehtäisiin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetusta laista johtuvat päivitykset, mutta muilta osin pykälä ei ehdoteta muutettavan. Näin ollen esimerkiksi 96, 97 ja 98 §:ssä säädetyt ajat, joiden kuluessa valitus on tehtävä, säilyisivät ennallaan.

96 §. Muutoksenhaku siviilipalveluskeskuksen ja siviilipalveluspaikan päätökseen. Pykälän 2–4 momenttien viittaukset hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin viittauksiksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin. Pykälän 5 momentti, jossa säädetään valitusluvasta korkeimpaan hallinto-oikeuteen valittamisen edellytyksenä, kumottaisiin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain kanssa päällekkäisenä ja siten tarpeettomana.

97 §. Muutoksenhaku kurinpitorangaistukseen. Pykälän 1 momentin viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin. Pykälän 3 momentti, jossa säädetään valitusluvasta korkeimpaan hallinto-oikeuteen valittamisen edellytyksenä, kumottaisiin tarpeettomana.

98 §. Muutoksenhaku asevelvollisten vakaumuksentutkintalautakunnan päätökseen. Pykälän 3 momentti, jossa säädetään valitusluvasta korkeimpaan hallinto-oikeuteen valittamisen edellytyksenä, kumottaisiin tarpeettomana.

99 §. Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain soveltaminen. Pykälässä oleva viittaus hallintolainkäyttölain soveltamiseen muutettaisiin viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain soveltamiseen. Myös pykälän otsikko muutettaisiin tätä vastaavasti.

6.10 Laki majoitus- ja ravitsemistoiminnasta

14 §. Muutoksenhaku. Pykälän 1 momentin viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin. Lisäksi viittaus korkeimman hallinto-oikeuden myöntämään valituslupaan poistettaisiin tarpeettomana.

6.11 Laki vaatimustenmukaisuuden arviointipalvelujen pätevyyden toteamisesta

10 §. Muutoksenhaku. Pykälän 1 momentin viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin. Lisäksi viittaus korkeimman hallinto-oikeuden myöntämään valituslupaan poistettaisiin tarpeettomana.

6.12 Kauppakamarilaki

7 §. Ilmoitukset rekisteriin. Pykälän 3 momentissa oleva viittaus kauppa- ja teollisuusministeriöön päivitetäisiin viittaukseksi työ- ja elinkeinoministeriöön.

8 §. Kirjanpito ja tilintarkastus. Pykälän 1 momentissa olevan viittauksen osalta korjattaisiin kirjanpitolain (1336/1997) säädösnumero.

Pykälän 3 momentin osalta momentista poistettaisiin vaatimus, jonka mukaan tilintarkastajien on oltava Keskuskauppakamarin tai kauppakamarin hyväksymiä tilintarkastajia. Tilintarkastuslain (1141/2015) voimaantumisen myötä tilintarkastusvalvonta ja tilintarkastajien hyväksyminen siirtyi Patentti- ja rekisterihallitukselle vuoden 2016 alusta. Tilintarkastuslain 1 luvun 2 §:n 1 kohdan nojalla tilintarkastajalla tarkoitetaan hyväksyttyä tilintarkastajaa, jolloin sen mainitseminen on tarpeetonta. Lisäksi momentissa olevaan viittaukseen lisättäisiin tilintarkastuslain (1141/2015) säädösnúmero.

10 §. Muutoksenhaku. Pykälän 2 momentin viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin. Lisäksi viittaus korkeimman hallinto-oikeuden myöntämään valituslupaan poistettaisiin tarpeettomana.

6.13 Laki jalometallituotteista

16 §. Muutoksenhaku tarkastuslaitoksen päätökseen. Pykälän 2 momentin viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin. Lisäksi momentissa oleva viittaus korkeimman hallinto-oikeuden myöntämään valituslupaan poistettaisiin tarpeettomana.

16 a §. Muutoksenhaku ministeriön ja valvontaviranomaisen päätökseen. Pykälän 1 momentin viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin. Lisäksi viittaus korkeimman hallinto-oikeuden myöntämään valituslupaan poistettaisiin tarpeettomana. Muilta osin momenttiin ei tehtäisi muutoksia.

6.14 Laki kiinteistönvälityслиikkeistä ja vuokrahuoneiston välityслиikkeistä

15 §. Muutoksenhaku välittäjäkoelautakunnan päätökseen. Pykälän 2 momentin viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin. Pykälän 3 momentin viittaus korkeimman hallinto-oikeuden myöntämään valituslupaan kumottaisiin tarpeettomana. Muilta osin ei ehdoteta tehtävän muutoksia.

21 §. Muutoksenhaku aluehallintoviraston päätökseen. Pykälän rakennetta muutettaisiin siten, että 1 momentissa säädettäisiin oikaisuvaatimuksen tekemisestä muuhun aluehallintoviraston päätökseen kuin 18 ja 19 §:n nojalla tekemään päätökseen, ja 2 momentissa viitattaisiin muutoksenhaun osalta oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin. Pykälän 3 momentin viittaus korkeimman hallinto-oikeuden myöntämään valituslupaan kumottaisiin tarpeettomana. Sisällöllistä muutosta ei ehdoteta.

6.15 Laki auktorisoiduista teollisoikeusasiamiehistä

20 §. Muutoksenhaku. Pykälän viittaukset hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin viittauksiksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin. Lisäksi pykälän 1 ja 2 momenttien viittaukset korkeimman hallinto-oikeuden myöntämään valituslupaan poistettaisiin tarpeettomina.

Pykälän 3 momenttia, jossa säädetään eräitä tiettyjä päätöksiä koskevasta muutoksenhausta markkinaoikeuteen, ehdotetaan muutettavan siten, että selkeyden vuoksi momenttiin lisättäisiin luonteeltaan informatiivinen maininta siitä, että asian käsittelystä markkinaoikeudessa säädetään oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annetussa laissa (100/2013). Edelleen momentissa säädettäisiin kuten nykyisinkin muutoksenhausta markkinaoikeuden päätökseen siten, että markkinaoikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Kyse on ns. suorasta valitusoikeudesta markkinaoikeudesta korkeimpaan hallinto-oikeu-

teen eli valittamiseen ei tarvita valituslupaa. Kyse on oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain lähtökohtiin nähden poikkeuksesta pääsääntöön, jonka mukaan jatkovalitukseen korkeimpaan hallinto-oikeuteen pääsääntöisesti tarvitaan valituslupa. Kyseessä olevan lain kohdalla valittaminen markkinaoikeuden päätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen ilman valituslupaa katsotaan edelleen perustelluksi oikeusturvasyistä. Kyseiset päätökset liittyvät myönnetyn auktorisoinnin poistamiseen tai ovat luonteeltaan kurinpidollisia. Oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annetun lain (100/2013) 7 luvun 1 §:n mukaan markkinaoikeuden päätökseen kilpailu- tai valvonta-asiassa taikka hankinta-asiassa haetaan muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annetun lain 1 luvun 2 ja 3 §:ssä mainituissa laeissa säädetään. Auktorisoiduista teollisoikeusasiamiehistä annetun lain mukaisista päätöksistä tehdyt valitukset käsitellään oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annetun lain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 8 kohdan nojalla markkinaoikeudessa kilpailu- ja valvonta-asioina. Ehdotettu sääntely, jossa markkinaoikeuden päätöksestä teollisoikeusasiamiehistä annetun lain 20 §:n 3 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa valitetaan korkeimpaan hallinto-oikeuteen ilman valituslupaa, on siis myös oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annetun lain kilpailu- ja valvonta-asioissa noudettavan valitusmenettelyä koskevan pääsäännön kanssa yhdenmukainen.

6.16 Laki valtion erityisrahoitusyhtiön luotto-, takaus- ja pääomasijoitustoiminnasta

8 f §. Muutoksenhaku. Pykälään lisättäisiin maininta siitä, että oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003). Pykälästä myös poistettaisiin hallintolain mainitun sääntelyn päällekkäiset maininnat siitä, että oikaisuvaatimus tehdään 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista ja että se tehdään päätöksen tehneelle viranomaiselle. Lisäksi pykälän viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin.

Voimassa olevassa laissa ei ole erillistä säännöstä siitä, tarvitaanko hallinto-oikeuden päätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen valittamiseen valituslupa. Kumotun hallintolainkäyttölain mukaisesti tämä merkitsi ennen oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain voimaantuloa lähtökohtaisesti suoraa valitusoikeutta korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain lähtökohta on kuitenkin se, että hallinto-oikeuden päätöksestä valittaminen korkeimpaan hallinto-oikeuteen edellyttää pääsääntöisesti valituslupaa. Näin ollen pelkkä viittaus muutoksenhakuun oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain mukaisesti merkitsee korkeimpaan hallinto-oikeuteen valittamisen osalta valituslupasääntelyä. Nyt ehdotetulla muutoksella ei kuitenkaan arvioida olevan tosiasiallisia vaikutuksia, sillä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 127 §:n mukaan muualla lainsäädännössä olevalla viittauksella hallintolainkäyttölakiin tai sitä edeltäneeseen lakiin tarkoitetaan uuden lain voimaan tultua viittausta oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin. Näin ollen myös kyseessä olevan lain kohdalla on jo nykyisellään 1.1.2020 alkaen sovelnut oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain mukainen valituslupasääntely.

6.17 Laki maakaasun siirtoverkonhaltijan eriyttämisestä

16 §. Muutoksenhaku. Pykälä ehdotetaan muutettavan kokonaan, sillä siihen ehdotetaan myös lisättävän uusi 4 momentti. Muutoksilla ei ole tarkoitus tehdä sisällöllisiä muutoksia pykälään. Pykälän 1 momenttiin, jossa viitataan sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annettuun lakiin, ei ehdoteta muutoksia.

Pykälän 2 momentista poistettaisiin viittaus hallintolainkäyttölakiin. Viittausta oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin ehdotetaan sen sijaan uuteen 4 momenttiin. Kuten voimassa olevassakin laissa, pykälän 2 momentissa säädettäisiin siitä, että Energiaviraston tämän lain nojalla tekemään päätökseen saa hakea muutosta valittamalla markkinaoikeuteen. Edelleen

2 momentissa säädettäisiin kuten nykyisinkin siitä, että asian käsittelystä markkinaoikeudessa säädetään oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annetussa laissa (100/2013).

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin kuten voimassa olevassakin laissa valittamisesta markkinaoikeuden päätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Viittaus hallintolainkäyttölakiin poistettaisiin. Markkinaoikeuden päätöksistä voisi siis, kuten voimassa olevankin lain mukaan, valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen ilman valituslupaa. Kyseessä on siis poikkeaminen oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain lähtökohdasta, jonka mukaan jatkovalitus korkeimpaan hallinto-oikeuteen edellyttää pääsääntöisesti valituslupaa. Nyt kyseessä olevissa muutoksenhakusioissa katsotaan aiheelliseksi säilyttää valitusoikeus ilman valituslupaa. Nyt puheena oleva laki on osa kansallista energiamarkkinainsäädännön kokonaisuutta, johon lukeutuvat myös sähkömarkkinalaki (588/2013), maakaasumarkkinalaki (587/2017) ja laki sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta (590/2013). On tarkoituksenmukaista, että mainitut, samaan lainsäädännön alaan liittyvät säädökset ovat muutoksenhakua koskevan sääntelyn osalta linjassa keskenään. Näin ollen myös markkinaoikeuden päätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen valittamisen osalta on perusteltua, että vastaavasti kuin mainituissa muissa energiamarkkinasääntelyyn kuuluvissa laeissa, valittaminen ei edellytä valituslupaa. On myös huomattava, että sääntelyyn ei sisälly muutoksenhakuvaihetta edeltävää oikaisuvaatimusmenettelyä.

Pykälän 3 momentista ehdotetaan poistettavan oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 109 §:n 2 momentin kanssa päällekkäinen säännös Energiaviraston oikeudesta hakea muutosta muutoksenhakutuomioistuimen päätökseen, jolla sen antama päätös on kumottu tai sitä on muutettu.

Pykälään ehdotetaan lisättävän uusi 4 momentti, jonka mukaan muutoksenhaussa hallintotuomioistuimeen sovelletaan muutoin, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään.

17 §. Energiaviraston päätöksen täytäntöönpanokelpoisuus. Voimassa olevassa 17 §:ssä säädetään sekä siitä, että Energiaviraston lain nojalla tekemään päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei Energiavirasto päätöksessään toisin määrää, että siitä, että muutoksenhakutuomioistuimella on oikeus antaa määräyksiä päätösten täytäntöönpanosta siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Näiden sijasta pykälässä ehdotetaan säädettävän, että Energiaviraston tämän lain nojalla tekemää päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei Energiavirasto tai hallintotuomioistuin toisin määrää. Muutoksella ei ole tarkoitus tehdä sisällöllistä muutosta pykälään.

6.18 Laki tuulivoiman kompensatioalueista

11 §. Muutoksenhaku. Pykälän 2 momentin viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin. Lisäksi pykälän 3 viittaus korkeimman hallinto-oikeuden myöntämään valituslupaann kumottaisiin tarpeettomana.

6.19 Laki sähkö- ja maakaasuverkkomaksuista

11 §. Muutoksenhaku. Pykälä ehdotetaan muutettavan kokonaan. Pykälän 1 momentin viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin. Lisäksi pykälän 2 momentin viittaus korkeimman hallinto-oikeuden myöntämään valituslupaann kumottaisiin tarpeettomana.

6.20 Laki uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta

55 §. Muutoksenhaku Energiaviraston päätökseen. Pykälän 2 momentin viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin. Lisäksi 2 momentin viittaus korkeimman hallinto-oikeuden myöntämään valituslupaan poistettaisiin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain kanssa päällekkäisenä. Muutoin pykälää ei ehdoteta muutettavan.

56 §. Muutoksenhaku todentajan päätökseen. Pykälän 2 momentin viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin. Voimassa olevassa 56 :ssä ei ole erillistä säännöstä siitä, tarvitaanko hallinto-oikeuden päätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen valittamiseen valituslupa. Kumotun hallintolainkäyttölain mukaisesti tämä merkitsi ennen oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain voimaantuloa lähtökohtaisesti suoraa valitusoikeutta korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain lähtökohta on kuitenkin se, että hallinto-oikeuden päätöksestä valittaminen korkeimpaan hallinto-oikeuteen edellyttää pääsääntöisesti valituslupaa. Näin ollen pelkkä viittaus muutoksenhakuun oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain mukaisesti merkitsee korkeimpaan hallinto-oikeuteen valittamisen osalta valituslupasääntelyä. Nyt ehdotetulla muutoksella ei kuitenkaan arvioida olevan tosiasiallisia vaikutuksia, sillä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 127 §:n mukaan muualla lainsäädännössä olevalla viittauksella hallintolainkäyttölakiin tai sitä edeltäneeseen lakiin tarkoitetaan uuden lain voimaan tultua viittausta oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin. Näin ollen myös kyseessä olevan lain kohdalla on jo nykyisellään 1.1.2020 alkaen soveltunut oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain mukainen valituslupasääntely.

6.21 Laki Kioton mekanismien käytöstä

12 §. Muutoksenhaku todentajan lausuntoon. Pykälän 2 momentin viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin.

31 §. Muutoksenhaku. Pykälän viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin.

Voimassa olevassa laissa ei ole erillisiä säännöksiä siitä, tarvitaanko hallinto-oikeuden päätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen valittamiseen valituslupa. Kumotun hallintolainkäyttölain mukaisesti tämä merkitsi ennen oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain voimaantuloa lähtökohtaisesti suoraa valitusoikeutta korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain lähtökohta on kuitenkin se, että hallinto-oikeuden päätöksestä valittaminen korkeimpaan hallinto-oikeuteen edellyttää pääsääntöisesti valituslupaa. Näin ollen pelkkä viittaus muutoksenhakuun oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain mukaisesti merkitsee korkeimpaan hallinto-oikeuteen valittamisen osalta valituslupasääntelyä. Nyt ehdotetuilla muutoksilla ei kuitenkaan arvioida olevan tosiasiallisia vaikutuksia, sillä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 127 §:n mukaan muualla lainsäädännössä olevalla viittauksella hallintolainkäyttölakiin tai sitä edeltäneeseen lakiin tarkoitetaan uuden lain voimaan tultua viittausta oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin. Näin ollen myös kyseessä olevan lain kohdalla on jo nykyisellään 1.1.2020 alkaen soveltunut oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain mukainen valituslupasääntely.

6.22 Laki oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa

1 luku Yleiset säännökset

2 §. *Kilpailu- ja valvonta-asiat.* Pykälän 1 momentin 3 kohtaa ehdotetaan muutettavan siten, että viittaus vuoden 2000 maakaasumarkkinalakiin päivitetäisiin viittaukseksi vuoden 2017 maakaasumarkkinalakiin. Lisäksi pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättävän uusi 3 c kohta, jossa säädettäisiin, että markkinaoikeus käsittelee kilpailu- ja valvonta-asioina myös maakaasun siirtoverkonhaltijan eriyttämisestä annetussa laissa (588/2017) säädetyt asiat. Ehdotettu lisäys on luonteeltaan voimassa olevaa oikeustilaa selkeyttävä. Maakaasun siirtoverkonhaltijan eriyttämisestä annetun lain 16 §:ssä muutoksenhaku Energiaviraston päätökseen on ohjattu markkinaoikeuteen.

7 Ahvenanmaa

Esityksen valmistelun yhteydessä on selvitetty muutettavaksi ehdotettujen säädösten osalta lainsäädäntötoimivallan jakautumista maakunnan ja valtakunnan välillä Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) mukaisesti. Yhteistyössä maakunnan hallituksen kanssa muodostuneen käsityksen mukaan lakiehdotusten 1, 4, 10, 14, 19 ja 20 osalta sääntely kuuluu maakunnan lainsäädäntövaltaan, kun taas lakiehdotusten 2, 5, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 18 ja 21 osalta valtakunnan lainsäädäntövaltaan. Lakiehdotusten 3 ja 6 osalta lainsäädäntövalta kuuluu ilmeisesti osin maakunnalle ja osin valtakunnalle. Koska ehdotetuilla muutoksilla ei kuitenkaan ole tarkoitus varsinaisesti muuttaa oikeustilaa nykyisestä eikä muutoksilla kaikkienensa arvioida olevan olennaisia vaikutuksia, ehdotettujen muutosten voidaan arvioida olevan luonteeltaan hyvin pitkälti teknisiä. Valmistelussa on tehty yhteistyötä maakunnan hallituksen kanssa, ja asian arvioinnissa on päädytty siihen, ettei asiassa ole tarvetta pyytää lausuntoa maakunnalta.

8 Voimaantulo

Lakien ehdotetaan tulevan voimaan 1. heinäkuuta 2024. Koska ehdotetut muutokset eivät merkitse sisällöllistä muutosta sääntelyyn, ehdotettujen lakimuutosten voimaantulon osalta ei arvioida tarvittavan siirtymäaikaa. (Mahdollisesti täydentyy.)

9 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

Esityksellä on yhteys perustuslain (731/1999) 21 §:ssä oikeusturvasta säädettyyn. Sen mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheetonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa sekä oikeus saada oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan koskeva päätös tuomioistuimen tai muun riippumattoman lainkäyttöelimen käsiteltäväksi. Vaikka nyt käsillä oleva esitys onkin luonteeltaan lähinnä sääntelyn selkeyttämistä ja ajantasaistamista, tämän voidaan osaltaan katsoa edistävän oikeusturvan toteutumista. Esityksessä ehdotettu sääntely on hyvin pitkälti linjassa yleislaissa eli oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetyin kanssa.

Edellä mainituilla perusteilla katsotaan, että lakiehdotukset voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisjärjestyksessä.

Ponsi

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

yksityisten yritysten ja muiden yhteisöjen hyväksymisestä työnvälityspalvelujen eurooppalaisen verkoston (Eures) jäseniksi ja yhteistyökumppaneiksi annetun lain 7 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yksityisten yritysten ja muiden yhteisöjen hyväksymisestä työnvälityspalvelujen eurooppalaisen verkoston (Eures) jäseniksi ja yhteistyökumppaneiksi annetun lain (223/2018) 7 § seuraavasti:

7 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____.

2.

Laki

perintätoiminnan harjoittajien rekisteröinnistä annetun lain 18 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan perintätoiminnan harjoittajien rekisteröinnistä annetun lain (411/2018) 18 §:n 3 momentti, sekä
muutetaan 18 §:n 1 ja 2 momentti seuraavasti:

18 §

Muutoksenhaku aluehallintoviraston päätökseen

Muuhun aluehallintoviraston päätökseen kuin sen 16 ja 17 §:ssä tarkoitettussa asiassa tekemään päätökseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003).

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019). Muutoksenhausta uhkasakon asettamista ja maksettavaksi tuomitsemista koskevaan päätökseen sovelletaan kuitenkin, mitä uhkasakkolaissa (1113/1990) säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

3.

Laki

matkapalveluyhdistelmien tarjoajista annetun lain 27 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan matkapalveluyhdistelmien tarjoajista annetun lain (921/2017) 27 §:n 3 momentti,
sekä
muutetaan 27 §:n 1 ja 2 momentti seuraavasti:

27 §

Muutoksenhaku

Muuhun Kilpailu- ja kuluttajaviraston päätökseen kuin edellä 17, 22 ja 23 §:ssä tarkoitettuun päätökseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003).

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

4.

Laki

matkapalveluyhdistelmien tarjoajan valvonta- ja maksukyvyttömyyssuojamaksusta annetun lain 8 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan matkapalveluyhdistelmien tarjoajan valvonta- ja maksukyvyttömyyssuojamaksusta annetun lain (922/2017) 8 §:n 3 momentti, sekä *muutetaan* 8 §:n 2 momentti seuraavasti:

8 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

5.

Laki

eräitä tuoteryhmiä koskevista ilmoitetuista laitoksista annetun lain 17 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti *muutetaan* eräitä tuoteryhmiä koskevista ilmoitetuista laitoksista annetun lain (278/2016) 17 § seuraavasti:

17 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

6.

Laki

suoran lisäeläkejärjestelyn turvaamisesta työnantajan maksukyvyttömyyden varalta annetun lain 8 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan suoran lisäeläkejärjestelyn turvaamisesta työnantajan maksukyvyttömyyden varalta annetun lain (209/2015) 8 §:n 4 momentti seuraavasti:

8 §

Siirtymäsäännökset

Edellä 2 momentissa tarkoitetusta hakemuksesta annettuun päätökseen saa vaatia oikaisua työsuojeluviranomaiselta. Oikaisuvaatimusmenettelystä säädetään hallintolaissa (434/2003). Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

7.

Laki

Kilpailu- ja kuluttajavirastosta annetun lain 16 ja 16 c §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Kilpailu- ja kuluttajavirastosta annetun lain (661/2012) 16 §:n 2 momentti ja 16 c §:n 3 momentti, sellaisena kuin ne ovat 16 §:n 2 momentti laissa 1018/2015 ja 16 c §:n 3 momentti laissa 1080/2018, seuraavasti:

16 §

Muutoksenhaku

Muutoin muutoksenhaussa hallintotuomioistuimeen sovelletaan, jollei muualla laissa toisin säädetä, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään.

16 c §

Kuluttajaneuvontapalvelujen ostaminen

Sopimusta koskeva riita-asia käsitellään hallintoriita-asiana hallinto-oikeudessa. Menettelystä hallintoriita-asiassa säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

8.

Laki

kuitintarjoamisvelvollisuudesta käteiskaupassa annetun lain 7 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kuitintarjoamisvelvollisuudesta käteiskaupassa annetun lain (658/2013) 7 §:n 1 momentti seuraavasti:

7 §

Muutoksenhaku ja täytäntöönpano

Valvontaviranomaisen laiminlyöntimaksua koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa. Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

9.

Laki

siviilipalveluslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan siviilipalveluslain (1446/2007) 96 §:n 5 momentti, 97 §:n 3 momentti ja 98 §:n 3 momentti, sellaisena kuin niistä ovat 96 §:n 5 momentti ja 97 §:n 3 momentti laissa 579/2019, sekä
muutetaan 96 §:n 2—4 momentti, 97 §:n 1 momentti ja 99 §, sellaisina kuin niistä ovat 96 §:n 2—4 momentti ja 97 §:n 1 momentti laissa 579/2019, seuraavasti:

96 §

Muutoksenhaku siviilipalveluskeskuksen ja siviilipalveluspaikan päätökseen

---

Muutoksenhakuun oikaisuvaatimuksesta annetusta päätöksestä sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään.

Muutoksenhakuun siviilipalveluskeskuksen siviilipalveluspaikan siirtoa koskevasta päätöksestä sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään. Valitus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksiannosta. Valitus ei estä päätöksen täytäntöönpanoa, ellei valitusviranomainen toisin määrää.

Jollei tässä laissa toisin säädetä, muutoksenhakuun siviilipalveluskeskuksen antamasta muusta kuin 1 ja 3 momentissa tarkoitettua päätöksestä ja siviilipalveluspaikan antamasta päätöksestä sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään. Kotiuttamista koskeva valitus ei estä päätöksen täytäntöönpanoa, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

---

97 §

Muutoksenhaku kurinpitorangaistukseen

Muutoksenhakuun siviilipalvelusvelvolliselle määrättyä kurinpitorangaistusta koskevasta päätöksestä sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään. Valitus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksiannosta.

---

99 §

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain soveltaminen

Sen lisäksi, mitä 95–98 §:ssä säädetään, muutoksenhakuun sovelletaan mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 _____.

10.

Laki

majoitus- ja ravitsemistoiminnasta annetun lain 14 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan majoitus- ja ravitsemistoiminnasta annetun lain (308/2006) 14 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1103/2017, seuraavasti:

14 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019). Muutoksenhausta uhkasakon asettamiseen ja maksettavaksi tuomitsemiseen säädetään uhkasakkolaissa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

11.

Laki

vaatimustenmukaisuuden arviointipalvelujen pätevyiden toteamisesta annetun lain 10 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vaatimustenmukaisuuden arviointipalvelujen pätevyiden toteamisesta annetun lain (920/2005) 10 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 75/2017, seuraavasti:

10 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

12.

Laki

kauppakamarilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kauppakamarilain (878/2002) 7 §:n 3 momentti, 8 §:n 1 ja 3 momentti sekä 10 §:n 2 momentti, sellaisena kuin niistä on 10 §:n 2 momentti laissa 66/2017, seuraavasti:

7 §

Ilmoitukset rekisteriin

Jos työ- ja elinkeinoministeriö peruuttaa kauppakamarin perustamisluvan, ministeriö tekee ilmoituksen peruuttamisesta Patentti- ja rekisterihallitukselle, jonka on poistettava yhdistysrekisteristä merkintä yhdistyksen toimimisesta kauppakamarina. Yhdistyksen on kolmen kuukauden kuluessa merkinnän poistamisesta tehtävä ilmoitus nimensä ja sääntöjensä muuttamisesta Patentti- ja rekisterihallitukselle, jonka on käsiteltävä muutosilmoitus kiireellisenä.

8 §

Kirjanpito ja tilintarkastus

Kauppakamari ja Keskuskauppakamari ovat kirjanpitovelvollisia. Niiden kirjanpidosta on voimassa, mitä kirjanpitolaissa (1336/1997) säädetään.

Kauppakamarilla ja Keskuskauppakamarilla on oltava vähintään kaksi tilintarkastajaa ja kaksi varatilintarkastajaa. Tilintarkastuksesta on muutoin voimassa, mitä tilintarkastuslaissa (1141/2015) säädetään.

10 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 ____.

13.

Laki

jalometallituotteista annetun lain 16 ja 16 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan jalometallituotteista annetun lain (1029/2000) 16 §:n 2 momentti ja 16 a §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 65/2017, seuraavasti:

16 §

Muutoksenhaku tarkastuslaitoksen päätökseen

Muutoksenhausta oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

---

16 a §

Muutoksenhaku ministeriön ja valvontaviranomaisen päätökseen

Muutoksenhausta ministeriön ja valvontaviranomaisen tämän lain nojalla tekemään päätökseen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa. Muutoksenhausta uhkasakon asettamiseen ja maksettavaksi tuomitsemiseen sekä keskeyttämisuhan asettamiseen ja täytäntöön pantavaksi määräämistä koskevaan päätökseen säädetään uhkasakkolaissa.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 _____ .

14.

Laki

kiinteistönvälityslikkeistä ja vuokrahuoneiston välityslikkeistä annetun lain 15 ja 21 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan kiinteistönvälityslikkeistä ja vuokrahuoneiston välityslikkeistä annetun lain (1075/2000) 15 §:n 3 momentti ja 21 §:n 3 momentti, sekä
muutetaan 15 §:n 2 momentti sekä 21 §:n 1 ja 2 momentti,
sellaisina kuin niistä ovat 15 §:n 2 ja 3 momentti sekä 21 §:n 1 momentti laissa 1010/2015 sekä 21 §:n 2 ja 3 momentti laissa 67/2017, seuraavasti:

15 §

Muutoksenhaku välittäjäkoelautakunnan päätökseen

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019). Valitus tehdään Helsingin hallinto-oikeuteen.

---

21 §

Muutoksenhaku aluehallintoviraston päätökseen

Muuhun aluehallintoviraston päätökseen kuin sen 18 ja 19 §:ssä tarkoitettussa asiassa tekemään päätökseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa.

Muutoksenhaussa hallintotuomioistuimeen sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään. Muutoksenhausta uhkasakon asettamista ja maksettavaksi tuomitsemista koskevaan päätökseen säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

15.

Laki

auktorisoiduista teollisoikeusasiamiehistä annetun lain 20 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan auktorisoiduista teollisoikeusasiamiehistä annetun lain (22/2014) 20 § seuraavasti:

20 §

Muutoksenhaku

Teollisoikeusasiamieslautakunnan tekemään päätökseen, jolla asiamiestutkintoon osallistuminen evätään, asiamiestutkinnon suorittaminen hylätään taikka 6 §:n 2 momentissa tarkoitettu hakemus auktorisoinnin myöntämiseksi tai ilmoitus auktorisoinnin jatkamisesta hylätään, saa vaatia oikaisua mainitulta lautakunnalta. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003). Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Patentti- ja rekisterihallituksen tekemään valvontamaksua koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua Patentti- ja rekisterihallitukselta. Muutoksenhaussa oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään. Valitus oikaisuvaatimukseen annetusta päätöksestä tehdään Helsingin hallinto-oikeuteen.

Sillä, jolle on 15 §:ssä tai 16 §:n 3 momentissa mainitusta syystä annettu varoitus tai huomautus, tai jonka auktorisointi on 14 §:n 1 momentin 3 kohdassa mainitusta syystä poistettu taikka 16 §:n 1 momentissa mainitusta syystä peruutettu, on oikeus valittaa päätöksestä markkinaoikeuteen. Muutoksenhaussa sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa

laissa säädetään. Asian käsittelystä markkinaoikeudessa säädetään oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annetussa laissa (100/2013). Markkinaoikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

16.

Laki

valtion erityisrahoitusyhtiön luotto-, takaus- ja pääomasijoitustoiminnasta annetun lain 8 f §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan valtion erityisrahoitusyhtiön luotto-, takaus- ja pääomasijoitustoiminnasta annetun lain (445/1998) 8 f §, sellaisena kuin se on laissa 1225/2010, seuraavasti:

8 f §

Muutoksenhaku

Työ- ja elinkeinoministeriön 8 e §:n nojalla tekemään päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Päätökseen saa siihen tyytymätön asianosainen vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa. Muutoksenhausta oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

17.

Laki

maakaasun siirtoverkonhaltijan eriyttämisestä annetun lain 16 ja 17 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maakaasun siirtoverkonhaltijan eriyttämisestä annetun lain (588/2017) 16 § sekä 17 § seuraavasti:

16 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhausta Energiaviraston päätökseen, joka koskee tämän lain noudattamista tai Energiaviraston tämän lain nojalla tekemien päätösten noudattamista, säädetään sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetussa laissa.

Energiaviraston tämän lain nojalla tekemään päätökseen saa hakea muutosta valittamalla markkinaoikeuteen. Asian käsittelystä markkinaoikeudessa säädetään oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annetussa laissa (100/2013).

Markkinaoikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Markkinaoikeuden päätöstä on valituksesta huolimatta noudatettava, jollei korkein hallinto-oikeus toisin määrää.

Muutoksenhaussa hallintotuomioistuimeen sovelletaan muutoin, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään.

17 §

Energiaviraston päätöksen täytäntöönpanokelpoisuus

Energiaviraston tämän lain nojalla tekemää päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei Energiavirasto tai hallintotuomioistuin toisin määrää.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____ .

18.

Laki

tuulivoiman kompensatioalueista annetun lain 11 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan tuulivoiman kompensatioalueista annetun lain (490/2013) 11 §:n 3 momentti, sekä *muutetaan* 11 §:n 2 momentti seuraavasti:

11 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

19.

Laki

sähkö- ja maakaasuverkkomaksuista annetun lain 11 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sähkö- ja maakaasuverkkomaksuista annetun lain (950/2012) 11 § seuraavasti:

11 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

20.

Laki

uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta annetun lain 55 ja 56 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta annetun lain (1396/2010) 55 §:n 2 momentti ja 56 §:n 2 momentti, sellaisena kuin niistä on 55 §:n 2 momentti laissa 434/2014, seuraavasti:

55 §

Muutoksenhaku Energiaviraston päätökseen

Muutoksenhaussa oikaisuvaatimuksesta annetusta päätöksestä ja muusta tämän lain nojalla annetusta Energiaviraston päätöksestä sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään. Energiaviraston tämän lain 17 c §:ssä, 17 d §:n 2 momentissa, 18 §:n 3 momentissa, 19 ja 21 §:ssä, 42 §:n 1 momentissa sekä 49 ja 51 §:ssä tarkoitettuun päätökseen sekä päätökseen, jolla Energiavirasto on päättänyt olla antamatta 17 §:ssä tarkoitettua ennakkotiedon tai 17 b §:ssä tarkoitettua kiintiöpäätöksen, ei kuitenkaan saa hakea muutosta valittamalla.

---

56 §

Muutoksenhaku todentajan päätökseen

Muutoksenhaussa todentajan oikaisumenettelyssä antamasta päätöksestä sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

21.

Laki

Kioton mekanismien käytöstä annetun lain 12 ja 31 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Kioton mekanismien käytöstä annetun lain (109/2007) 12 §:n 2 momentti ja 31 § seuraavasti:

12 §

Muutoksenhaku todentajan lausuntoon

Muutoksenhausta todentajan oikaisumenettelyssä antamaan päätökseen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

31 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhausta tämän lain nojalla tehtyyn ministeriön tai rekisterinpitäjän päätökseen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

22.

Laki

oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annetun lain 1 luvun 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annetun lain (100/2013) 1 luvun 2 §:n 1 momentin 3 kohta, sekä
lisätään 1 luvun 2 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 594/2013, 23/2014, 1095/2017 ja 501/2023, uusi 3 c kohta, seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

2 §

Kilpailu- ja valvonta-asiat

Markkinaoikeus käsittelee kilpailu- ja valvonta-asioina asiat, jotka säädetään sen toimivaltaan kuuluviksi:

-----
3) maakaasumarkkinalaissa (587/2017);

-----
3 c) maakaasun siirtoverkonhaltijan eriyttämisestä annetussa laissa (588/2017);

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä x.x.20xx

Pääministeri

Etunimi Sukunimi

..ministeri Etunimi Sukunimi